

**A BDSZ észrevételei a
„Tervezhető jövő a Vértesi Erőmű számára az MVM Igazgatóságának döntései
nyomán”
című 2010. május 18-án megjelent közleménnyel kapcsolatban**

Az MVM Zrt. Igazgatósága 2010. május 17-i ülésére meghívta a reprezentatív szakszervezetek (Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete - BDSZ, Egyesült Villamosenergia-ipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége- EVDSZ) ágazati és helyi (Oroszlányi Bánya- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezete – OBEDSZ, Dunántúli Villamosenergia-ipari Szakszervezet – DUVISZ) képviselőit.

A meghívás szóban érkezett, közvetlenül az ülés előtt, írásos előterjesztést a szakszervezetek nem kaptak. Elemző anyagot nem ismerhettünk meg. Ezért az MVM közleményből a következő, szakszervezetekre vonatkozó megállapítást: „... az MVM Zrt. Igazgatóságának gazdasági helyzetértékelését és számszerűségét nem tudták cáfolni” értelmezni és elfogadni sem tudjuk.

Az Igazgatósági ülésen nem került szóba a BDSZ korábban elküldött javaslata, amely a Vértesi Erőmű Zrt. (VÉ Zrt.) legalább 2014-ig történő működésére vonatkozott. Az Igazgatósági ülésen megismert, szóban elmondott és a tervezett intézkedésekre vonatkozó döntés újragondolását kértük. Jeleztük, hogy az intézkedéseket nem tudjuk elfogadni. Tárgyalásos úton szeretnénk megállapodni, de ha szükséges, szakszervezeti akciókat is szervezünk.

A BDSZ indokai a következők:

- Jelenleg is hatályos a 1028/2002. sz. Kormányhatározat - amely a retrofit programra vonatkozik - minimálisan 2014-et jelölte meg működési határidőként. Ez a döntés több más kötelezettséget is rótt a tulajdonosokra, melyek csak részben valósultak meg és ezzel folyamatosan rontották a VÉ Zrt. gazdaságos működtetésének lehetőségét.
- A 18/2009. (VI.25.) sz. Kormányhatározat f. pontja a Vértesi Erőmű Zrt. működtetésével kapcsolatos intézkedések határidejét 2010. július 31-re módosította, így semmi nem indokolta az Igazgatóság gyors döntésének meghozatalát. A megtermelt áram árát jelentősen csökkentő elnök-vezérigazgató azonnali leváltását és egy felszámolási tapasztalattal rendelkező új elnök-vezérigazgató kinevezését, a Márkushegyi szénbánya bezárásának évvégére történő előrevetítését, a teljes telephely három éven belüli megszüntetésének felvázolását a társaság likvid helyzete sem indokolta (4,2 mrdFt készpénz volt az egy számlán).
- Cáfoljuk, hogy idáig a VÉ Zrt. az MVM közleményében szereplő 120 mrdFt-ot meghaladó támogatást igényelt volna az elmúlt évtizedben. A cég egyszeri tőkeemelést kapott 3 mrdFt értékben 1997-ben, ez több mint 10 éve volt. Szénipari szerkezetátalakítási támogatást a fogyasztók fizetik, de ez az áram árát jelentősen nem befolyásolja, más tényezőknek jóval fontosabb szerepe van. Ennek összege: kb. 36 mrdFt idáig. Ez nem állami költségvetést terhelő támogatás. Állami kezességvállalást adta lehetőségeket a társaság nem vette igénybe, a kényszerítő beruházási hitel törlesztő részleteit is fizeti. A 1028-as

Kormányhatározat lehetőséget adott volna a környezetvédelmi alap célirányzatból, valamint a villamosenergia-ipari foglalkoztatási alaphól történő kamattámogatás finanszírozására. Ezt nem vették igénybe.

A VÉ Zrt. csak tavaly 8,6 mrdFt-ot fizetett a költségvetésbe adó és járulék formában és közel 400 mFt-ot a helyi adókra. Ezen kívül adóztak a munkavállalók, valamint a VÉ Zrt. működéséhez hozzájáruló vállalkozások és azok munkavállalói is. Pontosan nem lehet ennek összegét meghatározni, de 10 év alatt ez érheti el a 120 mrdFt-ot!

- A végelszámolás indokoltságát a 2008. év végén megkötött felelőtlen áramvásárlási szerződések – nem a vándorok és a villanyszerelők kötötték - ugyan indokolhatják, de annak gyakorlati megvalósítására megítélésünk szerint egy reorganizációs folyamat keretében kerülhet sor, amely nem vetíti előre a Márkushegyi bánya azonnali bezárását. Jogilag egy új társaság, amely a terhek nélkül viszi tovább a szénvagyonra épülő áram termelést, valamint a távhőszolgáltatást versenyképes lehet. Ennek üzleti tervét kellett volna az MVM Igazgatóságának megkövetelnie a VÉ Zrt. döntéshozóitól, menedzsmentjétől a munkahelyek megőrzése érdekében.
- A szénbányászati szerkezetátalakítási támogatást (szénfillér) - közös állásponttal képviselt társasági, tulajdonosi, kormányzati, európa parlamenti képviselői és szociális partnerségi fellépéssel - 2014-ig van esély megőrizni. Konkrét lépéseket kell tenniük az érintetteknek, a 2005-ban az Európai Bizottságnak már bejelentett támogatási rendszer megőrzése érdekében. (Egyébként az eddigi felhasználás alapján inkább erőműfillérről lehetne beszélni.)
- A VÉ Zrt. kedvezőbb áramszállítási terheléssel, rendelkezésre állással magasabb árbevételt érhetne el. Az önköltségi ár csökkenésének trendjét is figyelembe véve - amely 30 €/MW-tal jobb, mint az előző évi – célirányos tulajdonosi szándékkal és menedzseri irányítással fenntartható termelés alakulhat ki, amely lehetőséget biztosít a munkahelyek megőrzésére, kiszámíthatóságot biztosítva a munkavállalók számára.
- A hazai tüzelőanyagok arányának megőrzését, emelését a villamos áram termelésben ellátás biztonsági - korszerű technológiák esetén - környezeti és költségvetési szempontok is indokolják. Szakszervezetünk szükségesnek tartja egy új energia stratégia kidolgozását, amely az import gáz és az átgondolatlan biomassza (szálfaerdők kivágása) felhasználás helyett a tisztaszén technológiákra épülő villamos áram termelést is ösztönzi. (Erre vonatkozó közös állásfoglalásunkat az EVDSZ-szel [itt](#) található.)
- Hazánk energetikai importfüggősége már eléri a 80 %-ot. A külkereskedelmi mérleget vizsgálva (lásd KSH adatokat), megállapítható, hogy 2008-ban kizárólag az energetika miatt volt negatív külkereskedelmi egyenlegünk, közel 1600 mrdFt hiány alakult ki.
- Megítélésünk szerint a VÉ Zrt. jövőjével foglalkozó és az MVM közleményben megemlített tanulmányok (GKI és REKK) készítői a megrendelő adataira építve hoztak következtetéseket.

Más szakmai vélemények is ismertek, tudományos fokozattal rendelkező vagy teljes áttekintéssel bíró szakemberek részéről. ([Katics tanulmány](#), [Kizárólag szakmai vélemény](#))

- Az MVM Zrt. Igazgatóság szociális intézkedésekre tett program javaslatait nem ismerjük. A közleményben szereplő elképzeléseket tudjuk csak véleményezni, ugyanakkor őszintének éreztük az Igazgatósági ülésen a vezérigazgató úr kötelezettségeket vállaló mondatait.

Megjegyzéseink a közleményben szereplő szociális jellegű ígérekhez:

- a szénbányászati mélyművelésű, földalatti szakmakultúra értékeinek megőrzésére tett „kiemelt figyelem” az MVM Zrt. részéről az utolsó bánya bezárásakor nem tűnik érthetőnek.
- annak a bányásznak, aki 2014-ig tervezte meg életpályáját, új bányász nyugdíjhoz szükséges munkahelyet nem lehet felajánlani, mert nem lesz. Több mint háromszázan vannak ebben az élethelyzetben a márkushegyi bányászok közül.
- a mai valóság: csak Oroszlányban a KSH adatai alapján 2009. december 31-én 1302 bejelentett munkanélkülit tartottak nyilván. A kistérségben megjelenő újabb, várhatóan 3000 munkahely megszűnése olyan kezelhetetlen foglalkoztatási helyzetet teremthet, mely kiszámíthatatlan szociális feszültségekkel jár.

Az átfogó térségi fejlesztés-foglalkoztatási alap ezt csökkentheti, de nem oldja fel.

- „Annak érdekében, hogy a folyamatokban a döntéshozatal során a munkavállalói oldal szempontjai minél inkább megjelenhessen, az MVM felajánlotta a szakszervezeti oldalnak, hogy a VÉ Zrt. Igazgatóságába tagot delegáljanak, de a lehetőséggel a szakszervezeti oldal sajnálatos módon nem kívánt élni,– áll az MVM közleményében. Az MVM Zrt. a tervezett lépésekről a törvényi előírásoknak megfelelően a munkavállalói érdekképviselőket időben nem tájékoztatta. Váratlanul, az Igazgatósági ülést követően azonnali döntést kérve azt akarták, hogy a szakszervezetek Igazgatósági tagot delegáljanak. Idáig ilyen megtisztelő felkérés nem volt, ezért a gesztust úgy is lehetett tekinteni, hogy a szakszervezet asszisztáljon a számára elfogadhatatlan szakmai döntések (munkahelyek megszüntetése) meghozatalánál. Ez a munkavállalói közösség számára is elfogadhatatlannak tűnt.

A VÉ Zrt. végelszámolásra vonatkozó MVM Igazgatósági döntés végrehajtásának elhalasztását a szakszervezetek kezdeményezték azzal a céllal, hogy ne legyen visszafordíthatatlan a végelszámolási folyamat. Reményeink szerint az új kormánynak a helyzet áttekintése után, a foglalkoztatási, szociális, környezeti szempontokat is figyelembe vevő új MVM Igazgatósági, a későbbiekben VÉ Zrt.

közgyűlési döntés lehetőséget ad az áttételesen állami tulajdonban lévő VÉ Zrt. további, legalább 2014-ig tartó működtetésére.

Budapest, 2010. május 21.

Rabi Ferenc
BDSZ elnök